

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De legibus disputatio - Cod. Ettenheim-Münster 336

[S.l.], [17. Jahrh.]

§ 3tia

[urn:nbn:de:bsz:31-131792](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-131792)

indignis, quod addo, quia qui ex improviso
in ovario sunt Spectatores duelli n mir-
runt dubia opinionem.

§. 3. lig

de

Abortu et oppresione prolis.

Conclo 3. Abortus est foetus ex utero
ejectus. Sive deinceps foetus sit animal, sive in-
animal. Inanimalis dicitur, quando necdum illi
aria vitalis infusa est, quod fit in masculis
a conceptionis die fere 40. in femellis a. 60. se-
cundum Medicos. Quam opinionem sequitur Galeni-
sententia Romana, ut habet Navarrus de Homi-
lib. quinz. Conclio 3. Fetus sentis est, in-
quit Galenus, quod post 60. foetus pro animal ha-
bendus sit, quia fit etiam ex masculis quod dicitur
40. animal. In dubio credendum est esse marem
et presumitur esse animal post 40. dies. Labe a.
abortus utitur tribus modis considerari. 1. o. Si an-
te conceptum foetum ut mirum conceptus impediat,
et semen dissolvat, sive etiam ut mulier sterilis
reddat. 2. Post conceptum, s. ante animalis foetus,

ut fil. impediat, eiq. animabilis et factus aut ey-
 iat, aut alio disparet. 3. Post aiatu^m in utero
 foetu. Primis et secundo modo prout abor-
 tus est penatu^m mortale, quia impedire directe
 gestione^m l. aiatione^m est contra naturam intentione^m
 et fine^m, estq. homicidium saltem privatu^m; quia
 est privatus vita humane in embione quod or-
 dinari^m nature cursu nec debet si non impe-
 dit. Tertio modo est formale homicidium et ad
 ratiu^m certa damnas salte^m, quoad poenam dam-
 ni. Unde ex isto homicidio incurrit, et in rigu-
 raris, n^o em ab ipso provulante, s^{ed} et ab alijs
 illis, qui hui^{us} rei cooperarunt, q^{ui}ntendo, mandan-
 do, inducendo, potionem conficiendo, illa^m propo-
 nendo, sive sit Mater, sive Anilla, medicus,
 pharmacopola, s^{ed} et ab alijs actu ipso se-
 quati, na^m reservat^{ur} actu exterior in actu. Et
 quamvis Sixtus V. in Bulla, q. iniquis: Exce-
 ptis: data Anno 1588. 4. Calendas Decemb. Con-
 ditionib^{us} anno 7. declaraverit oes, q^{ui} perussioib^{us}, ve-
 nenis, medicamentis, potionibus, oneribus laboribus,
 mulieri pregnantis, impostis, l. alijs modis abortu^m
 seu foetus immutatu^m, aiatu^m, sive maratu^m, foatu^m, l.

informis cœtionē prouenerit, l. venena aut po-
liones, ne mulieres conigiant per se l. per aliū
propinauerint, l. q̄tūm profiterint, præter poenas
Iuris l̄ civilis quā Cæsar quouis mō latas,
quas innovat et augeb, exoriantis late sententiæ
poenā hōi ipso incurrere, quā Sæc. Sedi Artius
immediate reservavit, præterquā in mortis
articulo derogando q̄tq̄ privilegij in gloriā
faventibus et̄ per Jubilæū gessis. Clericis v.
abortū prouocantibus impunitū priuacō usū
ad ordinis clericalis, beneficij, dignitatis, nō
degradare et̄ traditione in manus potestatis se-
cularis. Per Gregoriū XIV. In eig. Summo-
re in Bulla, quæ incipit: Sedes Aplia: data
1591. huius rigor in aliquibus est moderatq. i.
Quod quilibet Sacerdos ab ordinario approbatq̄
et̄ ad hoc speciālī deputatq̄, potest absoluerē a
peccato abortū, et̄ ab exoriatione ibi imposita.
2. Quod si foetus nō fuit aiatq̄, l. si solum sit
datus parulū, l. remediū ad non conigiantū
sterilitatēq̄, caanda, nō incurrant poenā sta-
lute a Titulo V. Sed regulatq̄ delictū per Ius
Canonici l. Conil. Sedi. Quoad alia in manet

Bulla Viri in suo vigore.

Conditio 2. Oppressio prolis est species homicidii
 quia quis propriam prolem suffocavit, l. qualicumq;
 no interdumit. Si fiat caute dando opera rei
 iuvante et sufficiens adhibeatur diligentia ne opp-
 repressio sequatur, n̄ est peccatum quia n̄ est voluntarius et
 adhibita fuit sufficiens diligentia. Si fuit neg-
 ligentia mortalis l. venialis, erit peccatum mortale
 l. veniale. Si v. fiat dando opera rei illiuvante
 sine sit adhibita diligentia, sine n̄, erit peccatum
 tale, quale est peccatum vacare rei illiuvante, si mor-
 tale oppressio erit mortalis, si veniale, venialis.
 sicut in aliquibus Provincibus n̄ male referunt
 oppressio prolis etiam ignoranter facta, quia ig-
 norantia illa est facile culpabilis mortale.
 Sed hinc de precepto 5. sufficiant, quae ad obli-
 gationem restituendi ex homicidio gratia per-
 tinent, dabimus in precepto 7. mo. Nunc sit

Sectio 6.

Præceptum Decalogi Septimum:

Non Machaberis

Machia proprie a in vigore significat conu-
 bitum coniugati cum coniugata vel soluta;